Talous- ja palkkahallinnon palvelujen järjestäminen ja KuntaAkseli Oy:n perustaminen

Kaupunginhallitus 14.09.2026 § 181
2062/00.01.00.03/2026

Taustaa

Kuntien talous- ja palkkahallinnon toimintaympäristö on muuttunut. Hankintalain muutokset tulivat voimaan 18.6.2026. Uudistuksella lisätään kilpailua julkisissa hankinnoissa ja rajoitetaan sidosyksiköiden eli in house -yhtiöiden käyttöä. Jotta kunta voi hankkia palveluja yhtiömuotoiselta sidosyksiköltä ilman kilpailutusta, sen tulee jatkossa lähtökohtaisesti omistaa vähintään 10 prosenttia yhtiöstä sekä käyttää siihen muiden omistajien kanssa hankintalaissa tarkoitettua määräysvaltaa. Muutos vaikuttaa erityisesti useiden pienten omistusosuuksien varaan rakennettuihin tukipalvelujen hankintaan.

Tässä valmistelussa on selvitetty kuntien yhteisesti omistaman osakeyhtiön perustamista tuottamaan omistajilleen ja tarvittaessa niiden määräysvallassa oleville yhteisöille erityisesti taloushallinnon, kirjanpidon, laskutuksen, reskontran, palkanlaskennan ja henkilöstöhallinnon tukipalveluja raportointeineen.

Valmistelun tavoitteena on muodostaa yhteinen osakeyhtiö, joka parantaa palvelujen laatua ja toimintavarmuutta, yhtenäistää prosesseja ja järjestelmiä sekä luo edellytyksiä läpinäkyvälle ja kustannustehokkaalle palvelutuotannolle. Yhtiö toimisi omistajiensa sidosyksikkönä ja voisi toimia myös hankintalain mukaisena yhteishankintayksikkönä.

Sopimukset

Kaupunginhallituksen käsiteltäväksi on valmisteltu luonnokset KuntaAkseli Oy:n perustamissopimuksesta, osakassopimuksesta ja yhtiöjärjestyksestä. Osakassopimukseen liittyy liittymissopimus osakassopimukseen mahdollisia uusien osakkaiden liittymisiä varten. Asiakirjat muodostavat toisiaan täydentävän kokonaisuuden: perustamissopimuksessa sovitaan yhtiön perustamisesta, osakkeiden merkitsemisestä ja ensimmäisistä hallintoelimistä; osakassopimuksessa sovitaan omistajien keskinäisistä oikeuksista, velvollisuuksista ja omistajaohjauksesta; ja yhtiöjärjestyksessä määritellään yhtiön toiminnan ja hallinnon keskeiset rakenteet. Myöhemmin laadittavassa palvelusopimuksessa määritellään tilaajan ja yhtiön välinen palvelutuotanto, vastuut, palvelutaso, hinnoittelun perusteet sekä sopimuksen seuranta.

Yhtiön toiminta ja hallinto

Yhtiön toiminimeksi esitetään KuntaAkseli Oy:tä ja kotipaikaksi Sastamalaa. Yhtiöllä olisi 100 osaketta, joiden nimellisarvo on 500 euroa. Lisäksi perustamisvaiheessa yhtiön sijoitetun oman pääoman rahastoon (SVOP) tehtäisiin yhteensä osakkaiden 450 000 euron sijoitus osakeyhtiölain mukaisesti.

Yhtiöjärjestysluonnoksen mukaan hallitukseen kuuluisi vähintään viisi ja enintään kaksitoista jäsentä. Hallitus valitsisi keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, ja Sastamalan kaupunki nimeäisi hallituksen puheenjohtajan. Hallitus koostuisi viranhaltijoista, sillä yhtiön

toiminta on käytännössä kuntien operatiivista toimintaa. Osakkeiden siirtymistä rajoittaisi lunastuslauseke, jonka mukaan Sastamalan kaupungilla olisi ensisijainen lunastusoikeus ja tämän jälkeen muilla osakkeenomistajilla lunastusoikeus. Uusien osakkaiden liittymisestä ja omistuksen muutoksista sovittaisiin perustamissopimuksen, osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen mukaisesti.

Myöhemmin laadittavan palvelusopimuksen mukaan KuntaAkseli Oy tuottaisi tilaajalle sovitut talous- ja palkkahallinnon palvelut. Palvelujen tarkempi sisältö, työnjako, palvelutaso, aikataulut, vastuuhenkilöt ja käyttöönottovaiheen järjestelyt määriteltäisiin palvelukuvauksessa, vuosittaisessa palvelusuunnitelmassa tai muussa kirjallisesti hyväksytyssä liitteessä.

Yhtiön perustamisesta aiheutuu kunnalle kustannuksia osakkeiden merkintähinnasta ja sijoituksesta sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon (SVOP). Osakkeiden merkintähinnan lisäksi yhtiö tarvitsee toimintansa aloittamiseen pääomitusta (SVOP), sillä jo ennen yhtiön varsinaisen palvelutuotannon käynnistämistä tulee yhtiölle aiheutumaan merkittäviä kustannuksia, mm. palvelutuotantoon tarvittavien järjestelmien hankinnasta. Yhtiömallin tavoiteltavat hyödyt muodostuvat muun muassa mittakaavaeduista, yhteisistä järjestelmistä ja prosesseista ja osaamisesta, paremmasta sijais- ja häiriötilanteiden hallinnasta sekä palvelutuotannon kustannusten läpinäkyvyydestä.

Liitteenä ovat perustamissopimus, osakassopimus ja yhtiöjärjestys.

Valmistelija: hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipi

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Aki Viitasaari

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää:
1) hyväksyä KuntaAkseli Oy:n perustamisen yhdessä perustamissopimuksessa nimettyjen muiden perustajaosakkaiden kanssa;
2) hyväksyä liitteinä olevat perustamissopimuksen, osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen;
3) nimetä Parkanon kaupungin osalta KuntaAkseli Oy:n hallitukseen jäseneksi hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipin ja varajäsenen;
4) valtuuttaa hallinto- ja talousjohtajan tekemään asiakirjoihin tarvittaessa vähäisiä tai teknisluonteisia muutoksia Parkanon kaupungin puolesta;
5) esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää merkitä KuntaAkseli Oy:n osakkeita 5 000 eurolla ja sijoittaa yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 45 000 euroa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallitus päätti
1) hyväksyä KuntaAkseli Oy:n perustamisen yhdessä perustamissopimuksessa nimettyjen muiden perustajaosakkaiden kanssa;
2) hyväksyä liitteinä olevat perustamissopimuksen, osakassopimuksen ja yhtiöjärjestyksen;
3) nimetä Parkanon kaupungin osalta KuntaAkseli Oy:n hallitukseen jäseneksi hallinto- ja talousjohtaja Aleksi Saukkoriipin ja varajäseneksi kaupunginsihteeri Anne Rannan.
4) valtuuttaa hallinto- ja talousjohtajan tekemään asiakirjoihin tarvittaessa vähäisiä tai teknisluonteisia muutoksia Parkanon kaupungin puolesta;
5) esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto päättää merkitä KuntaAkseli Oy:n osakkeita 5 000 eurolla ja sijoittaa yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon 45 000 euroa.

Merkitään pöytäkirjaan, että tietohallintojohtaja Timo Lehtinen poistui kokouksesta tämän kokousasian käsittelyn ja päätöksenteon jälkeen klo 18.18.